

El joc de saber mirar

Antoni Tàpies

Als joves amics de *Cavall Fort*

Com mirar netament sense voler trobar en les coses el que ens han dit que hi ha d'haver, sinó el que senzillament hi ha?

Vet aquí un joc innocent al qual us proposo jugar.

Quan mirem, normalment només veiem el que se'ns dóna al voltant nostre: quatre coses –a vegades ben pobres– només vistes per sobre enmig de l'infinit.

Mireu l'objecte més senzill. Agafem, per exemple, una vella cadira. Sembla que no sigui res. Però penseu en tot l'univers que ella comprèn: les mans i les suors tallant la fusta que un dia va ser arbre robust, ple d'energia, al mig d'un bosc frondós en unes altes muntanyes, l'amorós treball que la va construir, la il·lusió que la va comprar, els cansaments que ha alleujat, els dolors i les alegries que haurà aguantat, qui sap si en grans salons o en pobres menjadors de barriada... Tot, tot participa de la vida i té la seva importància! Fins i tot la més vella cadira porta dintre seu la força inicial d'aquelles sables que pujaven de la terra, allà als boscos, i que encara serviran per donar escalf el dia que, feta estelles, cremi en alguna llar.

Mireu, mireu a fons! I deixeu-vos portar plenament per tot el que fa ressonar a dintre vostre el que ens ofereix la mirada, com el qui va a un concert amb el vestit nou i el cor obert amb la il·lusió d'escoltar, de sentir senzillament amb tota la seva puresa, sense voler de totes passades que els sons del piano o de l'orquestra hagin de representar forçosament un cert paisatge, o el retrat d'un general, o una escena de la història, com es voldria sovint que només fos la pintura.

Aprenquem a mirar com aquell qui va a un concert. En la música hi ha formes sonores composades dins un tros de temps. En la pintura formes visuals composades dins un tros d'espai.

És un joc. Però jugar no vol dir fer les coses "perquè sí". I com en tots els jocs d'infants, els artistes tampoc no fan les coses "perquè sí". Jugant... jugant, de petits, aprenem a fer-nos grans. Jugant... jugant, fem créixer el nostre esperit, ampliem el camp de la nostra visió, del nostre coneixement. Jugant... jugant diem coses i n'escoltem, despertem aquell qui s'ha adormit, ajudem a veure aquell qui no en sap o aquell a qui han tapat la vista.

En mirar, no heu de pensar mai el que la pintura –com totes les coses d'aquest món– "ha de ser", o el que volen molts que només sigui. La pintura pot ser-ho tot. Pot ser una claror solar enmig d'una ventada. Pot ser un núvol de tempesta. Pot ser una petjada d'home per la vida, o un cop de peu –per què no?– que digui "prou!". Pot ser un aire dolç de matinada, ple d'esperances, o un baf agre sortit d'una presó. Pot ser les taques de sang d'una ferida, o el cant en ple cel blau, o groc, de tot un poble. Pot ser el que som, l'avui, l'ara i el sempre.

Jo us convido a jugar, a mirar atentament... Jo us convido a pensar.

Cavall Fort (Barcelona), núm. 82 (gener de 1967).

Obra: Antoni Tàpies, *Gran cadira*, 1989.